

NARVA LINNAVOLIKOGU**MÄÄRUS****Vaimse tervise teenuse toetuse määramise tingimused ja kord**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 ja § 156 lõike 3⁹ alusel.

§ 1. Üldsätted

- (1) Määrusega kehtestatakse Narva linna elanikele vaimse tervise teenuse toetuse (edaspidi ka toetus) taotlemise tingimused ja kord.
- (2) Vaimse tervise teenuse toetuse eesmärk on toetada Narva linnas elavate isikute psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist.
- (3) Vaimse tervise teenuse toetus määratakse abivajavale lapsele ja täiskasvanule, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoht on Narva linn ja kes elab Narva linnas.
- (4) Vaimse tervise teenust osutab asjakohase ettevalmistusega isik. Teenust vahetult osutav isik peab vastama vajalikele kvalifikatsiooninõuetele.
- (5) Vahendite kasutamist korraldab ja kasutamise üle peab arvestust Narva linna Sotsiaalabiamet (edaspidi Sotsiaalabiamet).
- (6) Teenust rahastatakse riigi poolt eraldatavatest toetus- ja tasandusfondi vahenditest ja vajadusel isiku omaosalusest. Teenust rahastatakse ja osutatakse vastavate rahaliste vahendite olemasolul.

§ 2. Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) psühholoogiline nõustamine – teenus, mille eesmärk on parandada isiku heaolu, leevendada tema pingeid, lahendada kriise ja probleeme, edendada iseseisvust probleemide lahendamisel, toetada isiku toimetulekut saavutamaks adekvaatset enesehinnangut, suuremat enesekindlustust, oskusi ja enesetõhusust valikute ning otsuste tegemisel ja enesele püstitatud eesmärkide saavutamisel, õpetada paremat arusaamist iseendast, oma võimetest ja olukordadest;
- 2) vaimse tervise kriisinõustamine – lühiajaline psühholoogilise abi teenus isikule, kes on läbi elanud traumaatilise sündmuse või õnnetusjuhtumi (sh olnud nende osas tunnistaja/pealtvaataja rollis) või kes on sattunud igapäevaelu kriisi ja tunneb, et vajab toimetulekuks abi (sh õnnetusjuhtumid, surmad, vägivaldne peretüli, kaotus, lein, lahutus, perekonfliktid, emotsionaalne toimetulek elusituatsioonidega, suitsiidmõtted, depressiivsus jne);
- 3) hingehoidlik nõustamine hooldekodus – teenus, mille käigus on hingehoidja kannatava isiku ja tema lähedaste ja hooldajate kuulaja, kõrvalolija ja toetaja. Sel kombel aitab ta isikul toimuvat mõista ja mõtestada ning toime tulla uute ülesannetega, mis ravi kestel kui ka ravi lõppedes isiku ees seisavad. Hingehoidja on isiku ja ta lähedaste saatjaks kuni tema lahkumiseni igavikku;
- 4) hingehoidlik nõustamine laiemalt (v.a hooldekodus) – teenus, mille käigus on hingehoidja kannatava isiku ja tema lähedaste kuulaja, kõrvalolija ja toetaja. Sel kombel aitab ta isikul toimuvat mõista ja mõtestada ning toime tulla uute ülesannetega, mis ravi kestel kui ka ravi lõppedes isiku ees seisavad. Hingehoidja on isiku ja ta lähedaste saatjaks kuni tema lahkumiseni igavikku;
- 5) perenõustamine – teenus, mille käigus aitab nõustaja perel leida lahendusi keerukatele olukordadele (nt konfliktid, igapäevased stressiallikad, suhtlemisprobleemid). Eesmärk on anda juhiseid ja strateegiaid, mis aitavad perel paremini toimida;
- 6) pereteraapia – teenus, mille käigus keskendutakse suhetele lastega, vanematega, õdede-vendadega, sh põlvkondade vahelised traumad, laste ja teismeliste stress, arenguprobleemid; üleüldine rahulolematus, lapse ja vanema suhtlusprobleemid, ebaefektiivsed suhtlusmustrid, keerulised suhted vanematega, elu arenguetappide ületamine jne.

§ 3. Rahaliste vahendite kasutamine

- (1) Vahendeid võib kasutada paragrahvis 2 nimetatud teenuste toetuse saamiseks.
- (2) Sotsiaalabiametil on õigus Narva Linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanekul erandkorras määrata paragrahvis 2 nimetatava teenuse saamiseks toetust, mis aitab parandada abivajaja vaimset tervist ja heaolu.
- (3) Üldjuhul valib taotleja endale sobiva teenuspakkuja ise v.a paragrahvi 2 lõike 1 punktis 3 nimetatud teenuse korral. Vajadusel abistab Sotsiaalabiamet sobiva teenuspakkuja leidmisel.
- (4) Teenuste korral määratakse isikule toetus kuni 10 teenuskorra kohta aastas.
- (5) Teenus kestab 6 kuud alates esimesest kokkulepitud teenuse osutamise kuupäevast. Ühe teenuse osutamise seansi pikkus järjest ühele isikule on maksimaalselt 2 teenuskorda ehk 90 minutit.
- (6) Paragrahvis 2 loetletud teenuste toetuse piirmäär kinnitab Narva Linnavalitsus.

§ 4. Vahendite taotlemine ja eraldamine

- (1) Vahendite eraldamiseks tuleb taotlejal või tema seaduslikul esindajal esitada Sotsiaalabiametile põhjendatud taotlus. Taotluse esitamine on vormivaba, kuid teenuse kiiruse ja selguse huvides on mõistlik esitada kirjalikult taasesitatavas vormis (e-kiri jms) või kirjalikus vormis taotlus.
- (2) Teenuse vajaduse täielikuks väljaselgitamiseks ja teenuse osutaja nõuetele vastavuse kontrollimiseks on Sotsiaalabiametil õigus ja kohustus nõuda taotlejalt täiendavaid dokumente ja andmeid, mida Sotsiaalabiametil endal ei ole võimalik iseseisvalt koguda, toetuse määramiseks vajalikke lisaandmeid ja dokumente ning saada toetuse määramiseks vajalikke andmeid kolmandatelt füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt. Sotsiaalabiametil on põhjendatud vajaduse korral õigus teha päringuid andmete saamiseks STAR infosüsteemi ja muudesse infosüsteemidesse.
- (3) Tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmisel jääb taotlus läbi vaatamata, millest teavitatakse taotlejat kirjalikult.
- (4) Kõigi isikuandmete ja muude eriliigiliste andmete töötlemiseks annab taotleja isikuandmete töötlejale kirjaliku nõusoleku, mis on tagasivõetav. Nõusoleku andmisest keeldumisel või selle tagasivõtmisel võib taotluse menetlemine ja rahuldamine osutada võimatuks.
- (5) Sotsiaalabiameti direktor või tema poolt volitatud isik võtab vastu otsuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta 10 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisel.
- (6) Sotsiaalabiametil on õigus jätta taotlus rahuldamata, kui:
 - 1) taotluses on pahatahtlikult esitatud ebaõigeid andmeid või andmeid on varjatud;
 - 2) koostöö eiramise tõttu ei ole võimalik taotluse asjaolusid kontrollida;
 - 3) ei esitata täiendavaid dokumente;
 - 4) taotleja olukorda on võimalik parandada muul viisil;
 - 5) Sotsiaalabiametit ei ole viivitamata teavitatud hüvitise andmist mõjutavatest asjaoludest ja asjaolude muutumisest.
- (7) Pärast otsuse tegemist võtab isik või tema seaduslik esindaja hiljemalt 1 kuu jooksul ühendust sobiva teenuse osutajaga ja registreerub teenuse saamiseks. Isik või tema seaduslik esindaja lepib teenuse osutajaga kokku teenuse osutamise kuupäeva ja kellaaja ning asukoha teenuse toimumiseks. Pärast registreerumist teavitab isik või tema seaduslik esindaja sellest kirjalikult Sotsiaalabiametit.
- (8) Isik saab teenust ainult siis, kui Sotsiaalabiamet on väljastanud teenuse osutajale garantiikirja teenuse eest tasumise kohta.
- (9) Iga teenuse osutamise seansi lõpus on teenuse saajal või tema seaduslikul esindajal vajalik allkirjastada osavõtuleht, mis kinnitab isiku teenusel osalemist. Sotsiaalabiamet ei maksa isiku teenusele ilmumata jätmise eest.
- (10) Teenuse osutamise võib lõpetada ennetähtaegselt, kui teenuse eesmärk saavutati kokkulepitud perioodist varem ja vajadus teenuse järele on ära langenud. Teenuse saajal või tema seaduslikul esindajal on kohustus sellest teenuse osutajat ja Sotsiaalabiametit viivitamatult teavitada.
- (11) Vahendeid eraldatakse teenuse osutaja arveldusarvele teenuse osutaja esitanud arve alusel pärast aruandluse esitamist ja kontrollimist. Aruandes märgitakse vähemalt teenuse saaja ees- ja perekonnanimi, teenuse liik, teenuskordade arv, teenuse osutamise kuupäevad ja kellaeg, aruande esitamise kuupäev ja allkiri.

§ 5. Vaide esitamine

- (1) Vaie tehtud otsuse või toimingu peale esitatakse otsuse teinud või toimingu sooritanud haldusorganile, kui seadus ei sätesta teisti.
- (2) Vaie lahendatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 10 päeva jooksul, arvates vaide edastamisest vaiet läbivaatavale haldusorganile, kui seadus ei sätesta teisiti. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib vaiet läbivaatav haldusorgan vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Tähtaja pikendamise teade edastatakse vaide esitajale.

§ 6. Rakendussätted

Määrus jõustub seadusega sätestatud korras.

Tatjana Stolfat
Narva Linnavolikogu esimees

Õiend

Narva Linnavolikogu määruse „Vaimse tervise teenuse toetuse määramise tingimused ja kord“ eelnõu juurde

Alates 01.01.2025 jõustus uus sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) redaktsioon. § 156 lg 3⁹ kohaselt määratakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarve võimalustest lähtudes toetus psühhosotsiaalse ja psühholoogilise abi (edaspidi koos vaimse tervise teenus) korraldamiseks. Seaduse muudatuse eesmärk on parandada vaimse tervise, s.o psühhosotsiaalse ja psühholoogilise abi kättesaadavust kohalikul tasandil, võimaldades kohalikel omavalitsustel iseseisvalt korraldada ja rahastada vaimse tervise teenuseid. 2025. aastaks on Narva linnale eraldatud 86 288 eurot.

Psühhosotsiaalne abi on käesoleva määruse mõistes inimeste psühhosotsiaalset heaolu parandavad tegevused, mida pakuvad oma pädevuse piires selleks asjakohase ettevalmistusega isikud ja psühholoogiline abi on psühholoogi rakendatav inimesele või inimrühmale suunatud professionaalne tegevus eesmärgiga leevendada düstressi ning parandada vaimset tervist ja heaolu.

Vaimse tervise teenuse toetuse eesmärk on toetada Narva linnas elavate isikute psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist. Vaimse tervise teenust osutatakse abivajavale lapsele ja täiskasvanule, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoht on Narva linn ja kes elab Narva linnas.

Vaimse tervise teenuse toetust on käesoleva eelnõu kohaselt võimalik taotleda järgnevatele teenustele:

- 1) psühholoogiline nõustamine
- 2) vaimse tervise kriisinõustamine
- 3) hingehoidlik nõustamine hooldekodus
- 4) hingehoidlik nõustamine laiemalt (va hooldekodus)
- 5) perenõustamine
- 6) preteraapia

Sotsiaalabiametil on ka õigus Narva Linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanekul erandkorras määrata paragrahvis 2 nimetatata teenuste toetust, mis aitavad parandada abivajaja vaimset tervist ja heaolu.

Vahendite eraldamiseks tuleb taotlejal või tema seaduslikul esindajal esitada Narva linna Sotsiaalabiametile (edaspidi Sotsiaalabiamet) põhjendatud taotlus. Üldjuhul valib taotleja endale sobiva teenuspakkuja ise v.a hooldekodus hingehoidliku nõustamise korral. Iga juhtum on individuaalne, seetõttu on oluline, et inimene saaks iseseisvalt valida spetsialisti, keda ta usaldab. Vajadusel abistab Sotsiaalabiamet sobiva teenuspakkuja leidmisel.

Teenust vahetult osutav isik peab vastama vajalikele kvalifikatsiooninõuetele. Asjakohaseks ettevalmistuseks loetakse hariduslikku ja kutsealast ettevalmistust, mis loob eeldused professionaalseks ja kvaliteetseks teenuseosutamiseks, st, et teenust vahetult osutaval isikul on olemas selle teenuse pakkumiseks sobiv tasemeharidus, läbitud vastav täiendkoolitus ning olemas ka piisav praktika ehk töökogemus.

Sotsiaalabimeti direktor või tema poolt volitatud isik võtab vastu otsuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta 10 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest. Pärast otsuse tegemist võtab isik või tema seaduslik esindaja hiljemalt 1 kuu jooksul ühendust sobiva teenuse osutajaga ja registreerub teenuse saamiseks. Isik või tema seaduslik esindaja lepib teenuse osutajaga kokku teenuse osutamise kuupäevi ja kellaaja ning asukoha teenuse toimumiseks. Pärast registreerumist teavitab isik või tema seaduslik esindaja sellest kirjalikult Sotsiaalabiametit. Isik saab teenust ainult siis, kui Sotsiaalabiamet on väljastanud teenuse osutajale garantiikirja teenuse eest tasumise kohta. Vahendeid eraldatakse teenuse osutaja arveldusarvele teenuse osutaja esitanud arve alusel pärast aruandluse esitamist ja kontrollimist.

Määruse eelnõu kohaselt ülaltoodud vaimse tervise teenuse toetuse piirmäära kinnitab Narva Linnavalitsus. Vaimse tervise teenust rahastatakse riigi poolt eraldatavatest toetus- ja tasandusfondi vahenditest ja vajadusel isiku omaosalusest. Teenust rahastatakse ja osutatakse vastavate rahaliste vahendite olemasolul. Vahendite kasutamist korraldab ja kasutamise üle peab arvestust Sotsiaaliamet.

Eeltoodu alusel taotleb Narva linna Sotsiaaliamet Narva Linnavolikogu määruse „Vaimse tervise teenuse toetuse määramise tingimused ja kord“ kinnitamist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristi Mürk
direktor